12

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60840300 – 2.08
"24" 08 2024 yil

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
q.x.f.d., professor
Elmurodov A.A.
"" 08 2024

XALQARO VETERINARIYA NAZORATI
ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
(Sirtqi ta'lim 4-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	800000	-	Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	840000	-	Veterinariya
Ta'lim yo'nalishi:	60840300	-	Veterinariya diagnostikasi va laboratoriya ishlari

Samarqand – 2024

Fanning ishchi o‘quv dasturi (sillabusi) 202_ yilda tasdiqlangan o‘quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

R.B. Davlatov – “Parazitologiya va veterinariya ishini tashkil etish” kafedrasi professori, veterinariya fanlari doktori.
D.X. Nishanov – “Parazitologiya va veterinariya ishini tashkil etish” kafedrasi assistenti, veterinariya fanlari falsafa doktori (PhD)

Taqrizchilar:

1. D.S. Vohidova – ToshDAU, “Umumiy zootexniya va veterinariya” kafedrasi professori
2. A.S. Mengliyev – Termiz agrotexnologiyalar va innovatsion rivojlanish instituti “Zooinjeneriya, veterinariya va ipakchilik” kafedrasi v.v.b. dotsent v.f.f.d., (PhD)

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Parazitologiya va veterinariya ishini tashkil etish” kafedrasining 2024 yil “____” ________dagi “____” -son yig‘ilishida muhokamadan o‘tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: ______________ **Daminov A.S.**

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Veterinariya profilaktikasi va davolash” fakulteti Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2024 yil _____ ________dagi ____ -sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi ______________ **Qurbonov Sh.X.**

Kelishildi:

O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i professor v.b. ______________ **Ro‘ziqulov R.F.**

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri: **XVN 2705**
Fan nomi: **Xalqoro veterinariya nazorati**
Semestr/yil: **8-semestr/2024-2025-o'quv yili**
Kafedra: Parazitologiya va veterinariya ishini tashkil etish
Soatlar/kreditlar: **5,0 ECTS (20 auditoriya soati, 130 soat mustaqil ta'lim)**

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ta'lim	Jami
6	14	130	150

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:
Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan
Talablar:
Fan uchun mas'ul kafedra: **Parazitologiya va veterinariya ishini tashkil etish**
Instruktor to'g'risida ma'lumot
Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMChBU, 2-o'quv binosi, 288-xona**
Telefon: +99890-100-54-45 ish telefoni; mobil: +99890-100-54-45
E.mail. dnishanov01@mail.com Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad - Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga Xalqoro veterinariya nazorati sohasida qo'llaniladigan qonunchilik va me'yoriy hujjatlarni hamda ularni amaliyotda tadbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, ishlab chiqarish jarayonlariga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

Ushbu fan veterinariya va chorvachilikni rivojlantirishda asosiy ahamiyatga ega bo'lib, xalq xo'jaligi amaliyotida veterinariya va chorvachilikning barcha sohalarida amalga oshirishda qo'llaniladigan xalqaro veterinariya qonunchiligi va huquqiy-me'yoriy xujjatlari kabi bo'limlarni qamrab oladi. Veterinariya va chorvachilik sohasini rivojlantirish bo'yicha asosiy qonunchilik xujjatlarini bilish va amaliyotda foydalanish uchun zarur bo'lgan bilimlar bilan qurollantiradi.

"Xalqoro veterinariya nazorati" fani talabalarga Xalqoro veterinariya nazorati va chorvachilik sohasida qo'llaniladigan qonunchilik xujjatlarini tushuntirish, MDH davlatlarida veterinariya xizmatining tashkil etilishi va veterinariya to'g'risidagi qonunlarni hamda veterinariya xizmatining samaradorligini oshirishni o'rgatish borasida veterinariya va chorvachilik tarmoqlarining ajralmas bo'g'ini bo'lib hisoblanadi.

II. Fanning vazifasi – Xalqoro veterinariya nazorati" fani tanlov fanlar blokining qo'shimcha fanlari ro'yxatiga kiritilgan bo'lib, 4-kursda o'qitilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan xalqaro veterinariya qonunchiligining nazariy hamda amaliy asosini tashkil qilib, veterinariya ta'lim yo'nalishlaridagi tanlov hamda ixtisoslik fanlari uchun zamin bo'lib xizmat qiladi.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Veterinariya va chorvachilik sohasini rivojlantirish bo'yicha asosiy qonunchilik xujjatlarini bilish va amaliyotda foydalanish uchun zarur bo'lgan bilimlar bilan qurollanish ***tasavvuriga ega bo'lishi;***
- Veterinariya va chorvachilik sohasini rivojlantirish bo'yicha asosiy qonunchilik xujjatlarini bilish va amaliyotda foydalanish uchun zarur bo'lgan bilimlar ***ko'nikmalariga ega bo'lish;***
- Xalqoro veterinariya nazorati va chorvachilik sohasida qo'llaniladigan qonunchilik xujjatlarini tushuntirish, MDH davlatlarida veterinariya xizmatining tashkil etilish ***malakasiga ega bo'lishi kerak.***

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, Xalqoro veterinariya nazorati fani bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Xalqoro veterinariya nazorati" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.
Tizimli yondoshuv.
Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.
Dialogik yondoshuv.
Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.
Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "Xalqoro veterinariya nazorati" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1-modul. Kirish. O'zbekiston Respublikasi "Veterinariya to'g'risida"gi qonun			
1.1	O'zbekiston Respublikasi "Veterinariya to'g'risida"gi qonunning mazmun va mohiyati	1.1.1.Veterinariyaning chorvachilikni rivojlantirishdagi ahamiyati. 1.1.2. "Veterinariya to'g'risida"gi qonunning mazmun va mohiyati 1.1.3"Xalqaro veterinariya qonunchiligi" fanining mazmuni, mohiyati va vazifalari.	2
2-modul. Nazoratdagi tavorlarni import qilish			
2.3	Davlat chegarasi va transportda davlat	2.3.1 Veterinariya qonunchiligini buzganlik	2

Tasavvurga ega bo'lish;
3 (qoniqarli) baho;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;
2 (qoniqarsiz) baho:
Dasturni o'zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

3. ЖелезкоА.Ф.Государственный ветеринарный надзор.Учебное пособи Минск, 2016. 254-стр.

4. Никитин И.Н., Никитин А.И. Насионалноэ и международное ветеринарное законодателство. Санкт-Петербург-Москва-Краснодар-2017 270-стр.

Qo'shimcha adabiyotlar

5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.

6. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.

7. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.

8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.

9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.

10. O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksi.

Axborot manbaalari

11. www. ziyonet.uz.

12. www.lex.uz

13. www.vetgov.uz

14. www.veterinariya meditsinasi.uz

15. www.stat.uz

16. www.labirint.ru

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;
Ijodiy fikrlay olish;
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;

	veterinariya nazorati	uchun ko'riladigan choralar va ularning amaliyotda qo'llanilishi. 2.3.2.O'zbekiston Respublikasining Mamuriy javobgarlik to'g'risidagi kodekisi. 2.3.3. Hayvonlarni karantinga qo'yish qoidalarini va boshqa veterinariya-sanitariya qoidalarini buzilishi.	
3-Modul. O'zbekiston Respublikasi hududi orqali tranzitga ruxsatnoma berish			
3.1	Nazoratdagi tavorlarni O'zbekiston Respublikasi hududi orqali tranzitga ruxsatnoma berish yoki rad etish to'g'risida qaror qilish tartibi.	2.5.1. Qonun osti hujjatlarini o'rganish. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining qarorlari. 2.5.2. Vazirlar Mahkamasining qaror va farmoyishlari. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, qarorlari, farmoyishlari. 2.5.3. Vazirlik va qo'mitaning buyruq va qarorlari, mahalliy hokimiyat organlarining hujjatlari.	2
Jami:			**6**

5.2. "Xalqoro veterinariya nazorati" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg'ulotlarning			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1.	Veterinariya to'g'risida"gi qonun umumiy qoidalari.	1.1.Veterinariya to'g'risida"gi qonuni mazmuni va mohiyati. 1.2 Veterinariya to'g'risidagi qonun hujjatlari.	2
2.	Veterinariya qonunidagi asosiy tushunchalar.	2.1. Veterinariya qonunidagi asosiy tushunchalar. 2.2. Veterinariya sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari.	2
3.	Mahalliy davlat hokimyati organlarining veterinariya sohasidagi vakolatlar. Veterinariya xizmati tizimini boshqarish.	3.1. Maxalliy davlat xokimiyati. 3.2. Davlat hokimyati organlarining qonun hujjatlariga muvofiq vakolatlari. 7.1. Veterinariya xizmati shakllari. 3.3. Davlat veterinariya xizmati muassasalari rahbarlarini tayinlash va lavozimdan ozod qilish taribi.	2
4.	Veterinariya mutaxasislarining huquq va majburiyatlari. Hayvon	4.1. Davlat va xo'jalik boshqaruvi organlariga veterinariya sohasining bajarilish majburiy bo'lgan ko'rsatmalar berish.	2

	egalarining majburiyatlari.	4.2. Veterinariya mutaxasislarining ish shtat birliklarini aniqlash tartibi. 4.3."Veterinariya to'g'risida"gi qonun hujjatlari talablariga rioya etishi. 4.4.Davlat veterinariya xizmatining ko'rsatmalarini bajarish.	
5.	Veterinariya labaratoriya tekshiruvlari	5.1.Laboratoriyaga tekshirish uchun material olish tartibi 5.2.Laboratoriyaga tekshirish uchun materialni jo'natish tartibi 5.3.Hayvonlarni gelmint tashuvchilikka tekshirish	2
6.	Veterinariya tog'risidagi qonun hujjatlarini buzganlik uchun javobgarlik.	6.1.Veterinariya tadbirlarining iqtisodini tahlil qilishning ahamiyati va vazifalari 6.2.Veterinariya tadbirlarini iqtisodiy tahlil qilishda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar	2
7.	Davlat veterinariya xizmati nazorati ostidagi tavarlarni eksport va import qilish tartibi.	7.1. Hayvon gavdalari (go'sht)ni veterinariya tamg'asi va shtampi bilan tamg'alash 7.2. Veterinariya tamg'asi va shtamplari 7.3. Go'sht va uning qoldiq mahsulotlarini tamg'alash tartibi	2
		Jami:	**14**

VI. . "Xalqoro veterinariya nazorati" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Hajmi (soatda)
1.	"Veterinariya to'g'risida"gi qonunning umumiy qoidalari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
2.	Veterinariya qonunidagi asosiy tushunchalar.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
3.	Veterinariya sohasida davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	10
4.	Vazirlar Mahkamasining veterinariya sohasidagi vakolatlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	10
5.	Veterinariyaning asosiy tushunchalari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	10
6.	Mahalliy davlat hokimyati organlarining veterinariya sohasidagi vakolatlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	10
7.	Davlat veterinariya xizmatining ta'minoti va moliyalashtirilishi.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
8.	Hayvonlar kelib chiqishi hayvonotga mansub mahsulot va xom-ashyo egalarining huquqlari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	8
9.	Hayvonlar kelib chiqishi hayvonotga mansub mahsulot va xom-ashyo egalarining huquqlari majburiyatlari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	8
10.	Hayvonlarni karantinga qo'yish qoidalarini va boshqa veterinariya-sanitariya qoidalarini buzish.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	8
11.	Davlat veterinariya nazorati obyektlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
12.	Ixtisoslashgan so'yish korxonalarining veterinariya veterinariya-sanitariya qoidalari.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	10
13.	Hayvonotga mansub maxsulotlar va xom ashyolarni ishlab chiqarish saqlash va sotish bilan shug'ullanuvchi sub'ekt faoliyatini o'rganish.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
14.	Mahalliy va improt qilinadigan veterinariya dori vositalari hamda ozuqabop qo'shimchalarni ro'yxatdan o'tkazish va ularga ro'yxatdan o'tkazilganlik guvohnomasi berish tartibi.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	8
15.	Davlat veterinariya xizimati nazorati ostidagi tavarlarmi eksport, import qilishga xamda va O'zbekiston Respublikasi hududi orqali tranzit qilishiga ruxsatnoma berish tartibi.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
	Jami:		**130**

VII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. Davlatov R.B., Norqobilov B.T., Qurbonov Sh.X. Veterinariya ishini tashkil etish va iqtisodi. Darslik, Samarqand, 2019 yil. – 304 bet.

2. O'zbekiston Respublikasining qonuni "Veterinariya to'g'risida"gi (yangi tahrirda). G'ofur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa uyi. Toshkent, 2016 yil. 51 bet.